

Andrei SERBAN

Un "Cymbeline" al lumii, al ierbii și al copacilor...

Se intitulează un reportaj-interviu din "New York Times" legat de premiera textului shakespearian în regia lui Andrei Șerban în Central Park din New York (august curent) în cadrul unui festival dedicat uriașului dramaturg, festival ajuns la a 43-a ediție.

Articolul semnat de Andreea Stevens și-a găsit materia cu câteva nopți înainte de premieră "când sub o lună aproape rotundă, numeroasa distribuție a spectacolului sfârșea primul act plimbându-se prin Central Park". "Sau poate parcul a crescut în jurul scenei care este constituită dintr-un mare oval, câțiva copaci și un râu de-a lungul unei laturi. În centrul scenei se află un cerc alb, acoperit cu nisip, în care are loc cea mai mare parte a acțiunii. "Elaborată imaginea, nu?" ne întreabă reportera. Și Andrei Șerban îi explică: "Realismul în situații ca aceasta ar fi ucigător".

Regizorul pare mulțumit, dar îngrijorat întrucât interpreta principală Stephanie Roth Heberle (Imogen) este însărcinată în luna a 7-a. Atunci de ce a ales-o? "La audiții, m-a emoționat cel mai tare. Ea face ca vorbele să fie parte din experiența ei. Când văd Shakespeare sunt plictisit, de cele mai multe ori, deoarece actorii nu înțeleg ceea ce spun. Eu simt că Imogen este, ca Beatrice a lui Dante, simbolul sufletului." Regizorul a decis ca Liev Schreiber să-l joace pe Iachimo, văzut prea dintotdeauna ca un lago, și pe Jupi-

ter. El crede că "Jupiter ia o formă umană pentru a-l încerca pe Posthumus, pentru a-i dezvălui propria limitare și vanitate, astfel încât acesta să sufere și să se maturizeze". Și explicația lui Andrei Șerban continuă: "Iachimo este un diavol pozitiv, un diavol sfânt" – avem nevoie de acest lucru în viață. Sunt convins că nimic din ceea ce se petrece cu noi nu e întâmplător. Totul în viață este un test. Suntem continuu testați". De cine? întreabă reportera. "Eh, eu cred că de D U M N E Z E U. Sunt un învechit din acest punct de vedere. Nu sunt un postmodernist."

Și regizorul se mai confesează: "Ce încerc eu să fac în teatru este de a schimba continuu. Nu am, asemeni lui Robert Wilson, Richard Foreman sau Peter Sellars, un stil propriu. Încerc să fac un teatru care scapă definițiilor. Când vin criticii (americani, presupunem *n.n.*) întreabă: «Ce stil este acesta?», dar eu nu am un stil. Și poate acest lucru creează confuzii în rândul oamenilor". În timp ce publicul se întorcea, după pauză, la locurile sale, regizorul îi urmărea reacția și mai târziu spunea: "Sper că publicul va pleca acasă cu o multitudine de impresii asupra vieții omenești". Și mai departe: "Oamenii adorm ușor la teatru. Scaunele sunt confortabile. E foarte cald. În Central Park suntem în aerul proaspăt, liber. Putem vedea luna. Avem sentimentul că suntem parte a ceva mai mare. Este o șansă să nu adormi".

S-ar părea că Peter Marks, tot de la „New York Times”, a profitat de șansă și a urmărit cu mare atenție spectacolul pe care l-a descris și comentat într-o lungă recenzie (în numărul din 17 august), spectacolul cu *Cymbeline* montat de Andrei Șerban, remarcând de la început că se reprezintă prin el "tipurile de conflicte și comportamente la care se poate relaționa o familie a anilor '90". Imaginația regizorului este caracterizată ca "febrilă", iar spectacolul "proaspăt" și ca o mânășă aruncată celor care consideră ecuațiile shakespeariene ultime drept naive. Regizorul vede personajele angrenate într-o încercare tumultuoasă de a da un sens lumii lor haotice, de a stabili un adevăr esențial pentru existența lor. "Generozitatea spiritului lui Andrei Șerban", spune criticul mai departe, dragostea sa pentru un teatru care promovează contactele și sentimentele reale se simte permanent în calitatea viguroasă a producției [...], care durează ceva mai mult de trei ore, dar îți pare mult mai scurtă. *Cymbeline*-ul său este credincios lui Shakespeare dar, totodată, fără echivoc, produsul unui regizor matur punând în scenă un scriitor matur într-un cadru ilustrativ. Această viziune este de o tulburătoare fantezie, ca o desprindere din viața de zi cu zi, dar totodată și o oglindă a ei." Criticul descoperă în spectacol o idee de reabilitare, "de înnoire" ce curge prin spectacolul și "prin seninul râu" al lui Andrei Șerban. Aceasta pentru că regizorul "preia textul piesei în adevărata lui generozitate". "Adept al creării tablourilor teatrale, are o viziune splendidă asupra finalului: toate personajele, aranjate într-un semicerc, își aduc omagiul către Jupiter, ca și cum s-ar afla într-o frescă romană. Este o emoționantă celebrare a cuprinderii shakespeariene."

Daniel ANGHIEL

